

L'ASSOCIACIÓ CATALANA DE SOLIDARITAT I D'AJUDA ALS REFUGIATS (ACSAR)

Antoni M. Lluch Rovira

Educador Social; exdirector de l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats (ACSAR) fins al 2003

ACSAR fou una de les iniciatives impulsades per en Josep Ribera més enllà del CIDOB, com a eina efectiva per donar suport a tots aquells que fugien dels seus països víctimes d'una persecució. La fundà el 1980, juntament amb altres personalitats enyorades i vinculades a la defensa dels drets humans a Catalunya, com en Felip Solé Sabarís, l'Agustí de Semir o en Joan Gomis, entre d'altres. L'Associació donava continuïtat a un treball iniciat per una Comissió de solidaritat adscrita a la Coalició Senatorial Entesa dels Catalans sorgida, després de les primeres eleccions democràtiques, el 1977.

Crec que aquesta iniciativa obeí a la seva concepció de què, a més d'estudiar el món com es fa en el CIDOB, calia també contribuir a canviar-lo, com va fer, també, des de la vessant de la cooperació internacional, de la solidaritat en la Lliga dels Drets dels Pobles o amb el mateix ACSAR.

La repressió a Xile el 1973 i anys després a l'Argentina i a l'Uruguai fou el desencadenant de la creació d'ACSAR, que complia una doble funció: l'ajuda i la solidaritat. L'ajuda en un pla individual, i la solidaritat en el terreny col·lectiu. En primer lloc, l'ajuda estava destinada a tots aquells exiliats que es trobaven en el nostre país i als que calia donar suport per assolir els seus drets més bàsics i elementals, en un moment en què el nostre país encara no tenia ni la Llei d'Asil i tot just havia signat algun conveni internacional de protecció.

Fou, per tant, un pioner, actuant i avançant-se a allò que la llei vindria a desenvolupar posteriorment, cercant vies per aconseguir la plenitud de drets per a tots els refugiats, oferint en l'associació serveis jurídics, d'acollida, laborals i sanitaris. Desenvolupà una important tasca d'incidència política per posar sobre la taula la problemàtica dels refugiats, reclamant solucions jurídiques i socials i teixint a casa nostra una xarxa d'acollida entre entitats i l'Administració fruit de la qual fou la creació del Servei d'Atenció a Immigrants Estrangers i

Refugiats (SAIER) de l'Ajuntament de Barcelona. Com moltes de les seves iniciatives, obeint a una realitat i empenyent per trobar solucions perdurables.

Però l'ACSAR també tenia una missió solidària. Tant important com acollir les persones perseguides i donar seguretat és contribuir a la lluita per tal que puguin tornar als seus països d'origen en democràcia i llibertat. D'aquí ve el fet de donar aixopluc als Comitès de Solidaritat, organitzar actes i gires internacionals amb aquells represaliats, establint relacions entre els perseguits i els grups polítics que, des d'aquí, podien donar suport i denunciar la repressió de les dictadures.

La tasca de l'ACSAR no acabà amb el restabliment de la democràcia als països de l'Amèrica Llatina, sinó que nous esdeveniments polítics a l'Orient Mitjà, a l'Àfrica i a l'Europa de l'Est, conduïren a consolidar l'entitat com a referent en l'acollida als refugiats.

Veient la crisi actual de refugiats arreu del món, i en què el nostre país hi té un paper tan poc encomiable, comprenem la vigència d'iniciatives com la d'en Josep Ribera en fundar ACSAR i la necessitat de mantenir aquell esperit d'anar més enllà del marc establert, del més fàcil i immediat i cercar noves vies d'ajuda sempre per endavant del marc reduït i estret que se'ns proposa. Potser mirant la situació actual és fàcil caure en el desànim o el pessimisme, certament hi ha raons. Però mirant endarrere, gairebé 40 anys des que va començar aquesta acció, recordem què teníem: dictadures arreu d'Amèrica Llatina, guerres a Centreamèrica, Europa dividida en dos blocs, els conflictes de la descolonització a l'Àfrica. Algunes d'aquestes situacions han estat superades i, sens dubte, les propostes, accions i iniciatives d'en Josep Ribera hi han contribuït, introduint aquestes temàtiques internacionals al nostre país, creant consciència solidària.

Rigoberta Menchu visita Barcelona: Dolors Renau, Francesca Munt, Josep Ribera i Rigoberta Menchú, 1994

